

prof. Alicja Barbara Panek- Piętkowska

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina: wokalistyka

PWSFTviT – Wydział Aktorski

Wileńska 28 a

94- 029 Łódź

mob.: 601- 24- 30- 66

e- mail: panekpietkowska@interia.pl

RECENZJA

dorobku artystycznego i pedagogicznego

doktora Jerzego Głybina

w związku z postępowaniem

o nadanie stopnia doktora habilitowanego

w dziedzinie Sztuki Teatralne.

ZLECENIODAWCA RECENZJI

Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna

im. Ludwika Solskiego w Krakowie.

Wydział Aktorski

Pan Jerzy Głybin jest aktorem teatralnym, filmowym i pedagogiem. Jego role są wzorem tak rzadkiego w dzisiejszych czasach bezinteresownego poświęcenia się zawodowi, mądrości, pokory wobec sztuki aktorskiej, a jednocześnie perfekcyjnej techniki scenicznej.

Urodził się 3 listopada 1952 roku we Lwowie, gdzie spędził młodość i lata szkolne. Państwową Wyższą Szkołę Teatralną im. Ludwika Solskiego w Krakowie, Wydział Aktorski ukończył w 1975 roku. W tejże uczelni 24 listopada 2003 roku uzyskał stopień naukowy doktora w dziedzinie sztuki

teatralne - nadany Uchwałą Rady Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie.

Zatrudnienie zawodowe kandydata przedstawia się następująco:

- 1975 rok do chwili obecnej – aktor Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach,
- 1977 rok do 1979 – aktor Teatru Polskiego w Bielsku Białej,
- 1988 rok do chwili obecnej – Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Mieczysława Karłowicza w Katowicach - nauczyciel mianowany - zajęcia z dykcji i recytacji,
- 1993 rok do chwili obecnej – Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach - nauczyciel akademicki na stanowisku adiunkta - zajęcia z podstaw aktorstwa i dykcji,
- 1996 rok do 2001 – Studium Aktorskie przy Teatrze Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach - zajęcia z wiersza i scen wierszem,
- 2006 rok do 2013 – gościnne występy w Teatrze Bagatela w Krakowie.

Ocena dorobku artystycznego

W dostarczonej przez habilitanta dokumentacji widać różnorodność dokonań artystycznych. Są role zarówno w repertuarze dramatycznym jak i w repertuarze komediowym, w klasycznym jak i współczesnym, farsach, wodewilach, bajkach dla dzieci, spektaklach muzycznych. W swoim życiorysie artystycznym pan Jerzy Głybin wykazuje około 100 ról teatralnych, oraz role filmowe, telewizyjne, programy poetyckie i słuchowiska. I z pewnością nie sama ilość przedstawień jest tu znacząca lecz ich jakość. Jeśli spojrzymy choćby tylko do wykazu jego dorobku od momentu uzyskania stopnia doktora wyłania się bogaty repertuar, obfitujący w wybitne dzieła literatury polskiej i światowej. Do wyróżniających się kreacji aktorskich należy rolę George'a w sztuce „Kto się boi Wirginii Woolf” Edwarda Albee'go. Postać skomplikowana psychicznie o zróżnicowanych stanach emocjonalnych, stawiająca ogromne wymagania warsztatowe i zmuszająca do olbrzymiego wysiłku fizycznego. „Rolę Georga gra Jerzy Głybin, postać na scenie zdecydowanie pierwszoplanowa, nieustannie i perfekcyjnie przemieniający się z czarta w anioła lub na odwrót” (cytata z Panoramy 7.12.- 14-12 .2003 rok).

W zawodowym życiu artysty (jak sam napisał) role Caribaldiego w „Sile przyzwyczajenia” Thomasa Bernharda, Jakuba w „Play Schulz” według Brunona Schulza (03.07. 2003) oraz postać George’a w „Tajemniczym Mr. Love” Karoline Leach (11. 04.2003) należą do tych, które habilitant szczególnie sobie ceni i zalicza do jednych z najważniejszych dzieł w swoim dorobku. Wybitni reżyserzy m.in. Laco Adamik, Krzysztof Prus, Józef Opalski, Rudolf Ziolo, Tadeusz Bradecki, Krzysztof Babicki, Joanna Zdrada zainspirowali go do stworzenia ciekawych i budzących podziw postaci.

Role:

- Regimentarz w „Śnie srebrnym Salomei” Juliusza Słowackiego „Szczególne brawa dla Jerzego Głębina, Regimentarza pełniącego swoistą rolę również narratora” (Panorama 5.12 – 12.12. 2005 rok),
- Aleksy Aleksandrowicz Karenin w „ Annie Kareninie” Lwa Tołstoja,
- Stańczyk w „Weselu” Stanisława Wyspiańskiego,
- Szambelan w „Iwonie, księżniczce Burgunda” Witolda Gombrowicza,
- Polonius w „Hamlecie” Williama Shakespeare’a,
- Gremio w „ Poskromieniu złośnicy” Williama Shakespeare’a,
- Tata Stanleya w „Mayday 2” Cooney’a Raya,
- Kapitan w „Przygodach Sinbada Żeglarza” Bolesława Leśmiana i inne.

Wiele pięknie wykreowanych postaci, wiele ról w spektaklach dramatycznych, muzycznych, bajkach dla dzieci, adaptacjach prozy polskiej i światowej, role filmowe, telewizyjne - to ważny dorobek Jerzego Głębina. Znaczącym faktem w biografii artysty jest wielokrotny udział w Salonach Poezji Anny Dymnej.

Charakterystycznym elementem jego twórczości jest poszukiwanie w każdej postaci, którą tworzy odpowiedzi na zadawane sobie pytania. Poszukiwanie, ale co więcej znajdowanie. W swojej pracy aktorskiej wyróżnia się dużym wyczuciem prawdy, zaangażowaniem, dociekliwością, pasją, miłością do teatru.

Wyjątkowość dokonań twórczych i dydaktycznych habilitanta została zauważona i uhonorowana licznymi odznaczeniami i nagrodami.

Po uzyskaniu stopnia doktora otrzymał:

- Złoty Krzyż Zasługi,
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski,
- Srebrny Medal Zasłużony Kulturze „Gloria Artis”

- Złotą Maskę za rolę George'a w spektaklu „Kto się boi Wirginni Wolffe Edwarda Albeeg'o,
- Nagrodę Śląskiego Oddziału ZASP-u imienia Leny Starke za rolę Jakuba w spektaklu „Play Schulz” Brunona Schulza,
- nominację do Złotej Maski oraz wyróżnienie na Festiwalu Gombrowiczowskim w Radomiu za rolę Szambelana w spektaklu „Iwona, Księżniczka Burgunda” Witolda Gombrowicza.

W 2010 roku pan Jerzy Głybin na deskach Teatru Śląskiego zagrał Szambelana w przedstawieniu „Iwona, Księżniczka Burgunda” Witolda Gombrowicza w reżyserii Attili Keresztesa. Spektakl ten był wystawiony w innych teatrach polskich i zagranicznych. Zarejestrowany przez TvP z Teatru Śląskiego z roku 2011 jest dołączony na CD do dokumentacji habilitacyjnej.

Ocena dzieła habilitacyjnego - rola Szambelana

Rola Szambelana zazwyczaj traktowana jest jako totumfacki króla Ignacego i jeden z szeregu dworaków. Może tylko wyższej rangi. Natomiast w ujęciu pana Jerzego Głybina nabiera nowego wymiaru i znaczenia. Jest postacią sprawczą i narzucającą swój punkt widzenia. Zna on dobrze ludzi wśród których żyje, jest zresztą jednym z nich. Jest też doskonale obeznany z formami i zasadami rządzącymi tym światem, którym jest dwór królewski, czyli najwyższy poziom „bycia elitą”. Szambelan jest w nim wygodnie ulokowany, ale to nie przeszkadza mu widzieć nicość i marność tej rzeczywistości i ludzi, którzy ją tworzą oraz z niej korzystają. Szambelan habilitanta jest cyniczny i sprawny. Potrafi idealnie manipulować ludźmi i sytuacjami. Robi to na zimno i czyni to nie tylko dla dobrze pojętego interesu, ale także dla zabawy własnej. Manipulowani bawią się zdecydowanie mniej, a najważniejsze jest, że nie zdają sobie sprawy z tego iż są pionkami i marionetkami. Taka jest zresztą istota i natura manipulacji.

Szambelan o tym wie i wykorzystuje w całej pełni, jakoby nie czyniąc nic (poza manipulowaniem). To on rządzi pokazanym tu światem zamieszkanym przez ludzi widzących najdalej czubek swego nosa, a dla których forma jest i moralnością i sensem istnienia. To on powoduje nimi właśnie przy pomocy owej formy, która daje tak cudowny pozór życia i bycia „kimś” - taki matrix. Zdekomponowana, jak nazywa ją Gombrowicz - Iwona, która nie wybiega poza siebie jest uderzeniem prawdy w ten pozorny świat. Prawda musi wyrzucić rzeczywistość, w którą weszła i ukazać jej nicość i głupotę. Szambelan to widzi i zdaje sobie sprawę, że to jest śmiertelne zagrożenie. Gdyby ten, także jego świat, z którego czerpie korzyści rozpadł się, on też byłby stracił wszystko.

Zatem w jego interesie jest utrzymanie status - quo. Życie Iwony jest ceną dla świata, który został zaskoczony i zagrożony jej istnieniem. Wystarczy ją zgładzić i wszystko trwa dalej. Tę partię Jerzy Głybin rozgrywa z pełną aprobatą i usłużnością całego dworu. Zło zwycięża. W takim poprowadzeniu roli Szambelana przez habilitanta widoczna jest znakomita współpraca aktora i reżysera. Uderzająca jest umiejętność poprowadzenia roli zgodnie z zamysłem reżysera. Owemu panującemu złu Attila Keresztes nadał osobowy kształt. Przedstawienie zaczyna kobieta czarownica. Siedzi w ciemności i jakoby wywołuje zaklęciami zdarzenie, które za chwilę obejrzymy. I ona je kończy. I tak właśnie mówią twórcy tego spektaklu, tak właśnie wygląda świat, w którym przyszło nam żyć. Pan Jerzy Głybin zagrał rolę Szambelana z pełną świadomością reżyserskiego przesłania i z artystyczną konsekwencją. Dowodem tego są recenzje np. Henryki Wach-Malickiej „Diaboliczny Szambelan w rewelacyjnej interpretacji Jerzego Głybina, który jako jedyny trzyma w ręku nici dworskich marionetek” (Dziennik Zachodni 3.03. 2010) . Jerzy Głybin stworzył interesującą postać wymagającą wielkiej dojrzałości warsztatowej i emocjonalnej, wykazując bogaty zasób środków scenicznych, jednocześnie demonstrując pełną skalę aktorskiej ekspresji.

Praktyka pedagogiczna

Pan Jerzy Głybin swoją pracę pedagogiczną rozpoczął w 1988 roku. Załączone informacje w dokumentacji stanowią dopełnienie wiedzy na temat artysty-nauczyciela mianowanego i akademickiego. W 2003 roku skończył studia podyplomowe – Przygotowanie pedagogiczne. Wskazuje to na nieustanne dążenie do podnoszenia umiejętności warsztatowych i pedagogicznych. Jest aktorem dzielącym się z młodzieżą swoją coraz głębszą wiedzą oraz doświadczeniem. Repertuar jaki proponuje do pracy ze studentami jest bardzo różnorodny. Od przedstawień dramatycznych m.in. „Jak wam się podoba” Williama Shakespeara, „Dom Bernardy Alba” Federico Garcíá Lorki, „Tango” Sławomira Mrożka, „Ożenek” Mikołaja Gogola poprzez operę „Don Pasquale” Gaetano Donizettiego, a także oratorium „Judyta” Antoniego Vivaldiego, operetkę „Noc w Wenecji” Johana Straussa, musical „My Fair Lady” muzyka Fredericka Loewe i inne. W tworzeniu przedsięwzięć artystycznych ze studentami udział habilitanta jest wszechstronny i obejmuje inscenizacje, reżyserie, opracowanie muzyczne. Należy również podkreślić, iż wielu z jego studentów zrobiło kariery teatralne i zostali nagrodzeni Złotymi Maskami. Są to: Wioletta Białek, Ewa Zawada, Marcin Gaweł i Anna Noworzyn.

Kwintesencję jego przekazu do studentów zawiera cytat kończący autoreferat - „Teatr ma przyszłość, ponieważ przede wszystkim teatr ma wskazywać nam to, co w nas dobre i ważne, sublimować naszą wrażliwość, bawić i rozwijać wiedzę”.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę dorobek artystyczny, pedagogiczny oraz kreację aktorską Szambelana w spektaklu „Iwona, Księżniczka Burgunda” Witolda Gombrowicza zgłoszoną w postępowaniu habilitacyjnym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne dr Jerzego Głybina spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Popieram wniosek o nadanie doktorowi Jerzemu Głybinowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk teatralnych.

prof. Alicja Barbara Panek-Pietkowska

Łódź, dn. 27.01.2015 r.